KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. december 1985

om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85
(IV/30.373 — P & I Clubs)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(85/615/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 [1], senest ændret ved akten vedrørende Grækenlands tiltrædelse, særlig artikel 6 og 8,

under henvisning til de anmeldelser, som de 17 »Protection and Indemnity Clubs«, der er anført i bilaget, indgav den 18. juni 1981, den 27. juli 1984 og den 20. februar 1985, og som vedrørte aftalen, »International Group Agreement«,

under henvisning til offentliggørelsen af begæringens og anmeldelsens indhold i hovedtræk [2], jf. artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17,

under henvisning til det forhold, at Kommissionen ikke efter ovennævnte offentliggørelse i henhold til artikel 19, stk. 3, har modtaget yderligere vigtige oplysninger om de faktiske omstændigheder eller bemærkninger, der har fået den til at ændre sine planer om at efterkomme anmodningen om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3,

efter høring af Det rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

I. DE FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER

(1) 17 »Protection and Indemnity Clubs« (sammenslutninger med almennyttigt formål, der tegner visse former for søforsikring — »P & I Clubs« hvis navne og adresser er anført i bilaget, anmeldte den 18. juni 1981 i henhold til artikel 4 i forordning nr. 17 en aftale, som de påtænkte at anvende, og for hvilken de anmodede om negativattest subsidiært fritagelse i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3.

Aftalen, der betegnes »International Group Agreement« (IGA), trådte i kraft den 8. december 1981.

(2) På grundlag af en foreløbig undersøgelse konstaterede Kommissionen, at aftalen indeholdt en række bestemmelser, for hvilke der ikke kunne indrømmes fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3. Den indledte derfor en procedure den 18. februar 1983 og sendte den 24. februar 1983 ovennævnte »P & I Clubs« en meddelelse af klagepunkter med henblik på vedtagelse af en beslutning i henhold til artikel 15, stk. 6, i forordning nr. 17.

(3) Efter drøftelser med Kommissionen forelagde »P & I Clubs« den 1. november 1983 Kommissionen et notat, som indeholdt en række forslag til ændring af IGA. De spurgte Kommissionen, om den ville være rede til at offentliggøre en meddelelse om IGA i henhold til artikel 19, stk. 3, i forordning nr. 17, såfremt IGA blev ændret som foreslået i notatet.

(4) Den græske rederiforening og den græske komité for skibsfartssamarbejde, hvis medlemmer er tilsluttet »P & I Clubs«, indgav den 1. december 1983 en formel klage i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17 over:

i) en aftale, som »P & I Clubs« anvendte, før de vedtog IGA, og hvis bestemmelser svarede til IGA's,

ii) IGA, således som den var blevet anmeldt og vedtaget,

iii) IGA, således som den nu foreslås ændret.

---

[1] EFT, Specialudgave 1959-1962, december 1972, s. 81.
[2] EFT nr. C 9 af 11. 1. 1985, s. 11.

(5) Den 12. juli 1984 sendte Kommissionen »P & I Clubs« en meddelelse af klagepunkter, hvori den anførte, at den på grundlag af en undersøgelse af de foreliggende oplysninger mente at kunne fastslå, at nogle af IGA's bestemmelser indebar en overtrædelse af artikel 85, stk. 1, og ikke opfyldte betingelserne for fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3.

(6) Den 27. juli 1984 anmeldte »P & I Clubs« en ændret IGA (IGA 1984), for hvilken de anmodede om negativattest subsidiært fritagelse i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3. Den ændrede aftale trådte i kraft den 31. juli 1984.

(7) Den 2. august 1984 meddelte Kommissionen »P & I Clubs«, at proceduren i henhold til artikel 85, stk. 1, måtte fortsættes, da der ikke kunne opnås enighed om alle de af Kommissionen fremførte klagepunkter, hvilket var en forudsætning for, at Kommissionen kunne indrømme fritagelse.

(8) Den 27. september 1984 meddelte »P & I Clubs« Kommissionen, at de uden at foregribe deres stilling i den indledte procedure og i et forsøg på at få proceduren afsluttet på grundlag af artikel 85, stk. 3, var rede til at ændre den IGA, der blev anmeldt i 1984.

A. Markedet og virksomhederne

(9) »P & I Insurance« (gensidig rederansvarsforsikring) er den traditionelle betegnelse for ansvarsforsikring og forsikring til dækning af kontraktligt ansvar i forbindelse med skibsfart. De første »P & I Clubs« blev oprettet i England i midten af den 19. århundrede. De er baseret på gensidighedsprincippet, dvs. at de ikke er forsikringsselskaber, men sammenslutninger af rederier, befragtere og andre shippingforetagender, der har aftalt at dele deres ansvar uden at have til formål at indtjene et overskud. Generelt dækker alle »P & I Clubs« de samme former for risici, men der er forskelle med hensyn til franchisens størrelse og de nærmere dækningsvilkår.

Et rederi vil normalt tegne kaskoforsikring hos forsikringsselskaber, men vil næsten altid tegne ansvarsforsikring og forsikring til dækning af kontraktligt ansvar hos »P & I Clubs«.

(10) De enkelte »P & I Clubs« drives til gavn for medlemmerne og uden at have til formål at indtjene et overskud. Hver »P & I Club« tegner ansvarsforsikring og forsikring til dækning af kontraktligt ansvar i forbindelse med medlemmernes skibsfart. Desuden optræder de som en pool og genforsikrer kollektivt de risici, der overstiger visse maksimumgrænser. Denne pool drives i fællesskab af samtlige »P & I Clubs«, der således deler risikoen i forbindelse med erstatningskrav, som fremsættes mod deres medlemmer, og som overstiger den enkelte »P & I Club's« maksimumgrænse. Store erstatningskrav, der fremsættes mod en »P & I Club«, dækkes således ikke blot af dennes medlemmer, men, i det omfang de overstiger dens maksimumgrænse, også af medlemmerne af alle de øvrige »P & I Clubs« i poolen. De risici, der overstiger poolens maksimumgrænse, videregives i genforsikring på verdensmarkedet.

(11) De forskellige »P & I Clubs«, der har undertegnet IGA, forsikrede ca. 90 % af verdens skibstonnage i 1979 og 1980. I 1980 blev der i EF-landene registreret en søgående handelsflåde på ca. 112,5 mio tons, og næsten hele denne tonnage var forsikret af »P & I Clubs«, der havde undertegnet IGA. Det anslås, at »P & I Clubs« i 1983 havde præmieindtægter på over 500 mio $.

B. Den oprindeligt anmeldte aftale

(12) I punkt C nedenfor redegøres der for hovedindholdet i aftalen i dens nuværende form, dvs. efter de ændringer, der blev anmeldt i 1984, og de ændringer, der er foretaget senere.

Den aftale, der oprindeligt blev anmeldt i 1981, indeholdt en række bestemmelser, som blev ændret på Kommissionens foranledning. I det følgende gives en kort redegørelse for de vigtigste bestemmelser, som Kommissionen søgte at få ændret:

a) Forpligtelsen for en ny »P & I Club« til ikke at tilbyde at forsikre et skib, som i forvejen er forsikret hos en anden »P & I Club« (»Holding Club«), til en præmie, der er lavere end sidstnævntes (dvs. den præmie, som »Holding Club« vil anvende ved fornyelsen af forsikringen), medmindre »Holding Club's« præmie ligger over det normale.

Denne forpligtelse havde til følge at hindre eller begrænse konkurrencen vedrørende præmier, fordi en ny »P & I Club's« eneste mulighed for at indgå en forsikringsaftale med et rederi, der allerede var forsikret hos en anden »P & I Club«, og for at anvende en ny præmie, var at overbevise det ekspertudvalg, der er nedsat i henhold til IGA, om, at »Holding Club's« præmie var urimelig, dvs. at den oversteg det maksimumsbeløb, der kunne anses for rimeligt i det givne tilfælde.

Hvis både »Holding Club's« og den nye »P & I Club's« præmie blev anset for rimelig, kunne den nye »P & I Club« kun undgå en forsikringsaftale med rederiet, såfremt den for det første år tilpassede sin præmie efter den af »Holding Club« anvendte.

b) Bestemmelsen om, at de i nr. 12 a) omhandlede regler for præmiefastsættelse gjaldt ikke blot for allerede forsikrede skibe, men også for nye eller nyerhvervede skibe (»new-ships«-reglen).

Anvendelsen af reglerne for præmiefastsættelse på nye eller nyerhvervede skibe var en yderligere begrænsning af forsikringstagerens frihed til at vælge sin forsikringsgiver.

c) Bestemmelserne vedrørende frigørelsesbeløb.

Kommissionen var af den opfattelse, at bestemmelserne vedrørende frigørelsesbeløb, dvs. de beløb, som medlemmer, der opsiger forsikringsaftalen med en »P & I Club« for et eller flere skibe, pålægges til dækning af deres andel af erstatningskrav, som er fremsat mod den pågældende »P & I Club« under deres medlemskab, men som ikke er afviklet på tidspunktet for deres udtræden, kunne anvendes til i højere grad at begrænse overførsel af forsikringsvirksomhed fra en »P & I Club« til en anden.

d) Bestemmelserne vedrørende de samlede anslåede minimumsomkostninger i forbindelse med tankskibe.

Disse bestemmelser indebar konkurrencebegrænsninger, idet »P & I Clubs« vedtog minimalpræmier, som skulle overholdes i alle tilfælde i forbindelse med deres forsikring af tankskibe.

e) Bestemmelserne vedrørende ekspertudvalgets sammensætning og forretningsorden.

Selv om disse bestemmelser ikke indebar oplagte begrænsninger, mente Kommissionen, at de havde til formål eller til følge at styrke forbindelserne mellem »P & I Clubs« og kunne have bidraget til at begrænse overførsel af forsikringsvirksomhed fra en »P & I Club« til en anden. Denne betragtning gjaldt dels udvalgets sammensætning, idet udvalget ikke havde nogen uafhængige medlemmer, dels udvalgets forretningsorden, som ikke indeholdt bestemmelser om appel, og som begrænsede adgangen til udvalgets mødeprotokoller til »personer, som »P & I Clubs« havde godkendt«.

C. **Aftalen, således som den blev ændret på Kommissionens foranledning**

(13) I den ændrede aftale, som blev forelagt Kommissionen, efter at der havde fundet drøftelser sted, er der taget hensyn til Kommissionens klagepunkter, som er omhandlet i punkt B.

(14) Præmier for allerede forsikrede skibe

a) Et rederi kan principielt skifte »P & I Club«, såfremt den præmie, der tilbydes af den nye »P & I Club«, ikke betragtes som urimelig lav af et ekspertudvalg.

b) Blandt andet for at »Holding Club« kan få en frist efter at have modtaget rederiets meddelelse om udtræden til at vedtage sine foreløbige præmier for medlemmerne for det følgende år, er det fastsat, at et rederi kun kan skifte »P & I Club«, såfremt der mellem rederiet og den nye »P & I Club« er indgået en bindende aftale til den tilbudte præmie senest den 30. september året før den nye forsikringspolices ikrafttrædelsesår. Desuden skal »Holding Club« underrettes om denne bindende aftale inden tre dage, efter at den er indgået. Såfremt den bindende aftale indgås og meddeles »Holding Club« på denne måde, og »Holding Club« ikke fremsætter indsigelse mod præmien, eller præmien, i tilfælde af, at der fremsættes indsigelse mod den, anses for rimelig af ekspertudvalget, kan rederiet forsikres af den nye »P & I Club« fra den 20. februar i det følgende år, dvs. det tidspunkt, hvor nye forsikringspolicer træder i kraft.

c) Da de præmier, som den nye »P & I Club« vil anvende over for sine medlemmer i det følgende år, ikke er endeligt vedtaget i september, når aftalen med det rederi, der ønsker at skifte »P & I Club« indgås, må den i aftalen anførte præmie tilpasses under hensyn til:

i) en generel præmieforhøjelse eller -nedsættelse, som den nye »P & I Club« måtte have vedtaget for det følgende år,

ii) ændringer i poolens maksimumgrænse for dækning af erstatningskrav, og

iii) ændringer i omkostningerne i forbindelse med poolens genforsikring.

»Holding Club« skal underrettes om denne tilpasning.

d) »Holding Club« kan henvende sig til ekspertudvalget:

i) inden 30 dage efter at have fået meddelelse om den præmie, rederiet har aftalt med den nye »P & I Club«, med henblik på at få fastslået, om den pågældende præmie er rimelig,

ii) inden to arbejdsdage efter at have fået meddelelse om den tilpassede præmie, med henblik på at få fastslået, om der ved tilpasningen er taget rimeligt hensyn til ovennævnte faktorer.

Såfremt udvalget mener, at den aftalte præmie er urimelig lav, eller at der ved tilpasningen ikke er taget rimeligt hensyn til ovennævnte faktorer, kan den nye »P & I Club« dog stadig indgå en forsikringsaftale med rederiet, men vil i to år kun have begrænset mulighed for at deltage i poolen.

Såfremt der ikke indgås nogen aftale inden den 30. september, vil IGA's oprindeligt anmeldte bestemmelser finde anvendelse, dvs. at den nye »P & I Club« kun kan tilbyde rederiet en lavere præmie end den af »Holding Club« anvendte, såfremt sidstnævnte præmie er urimelig. Hvis den nye »P & I Club« tilbyder en lavere præmie, og det fastslås, at den af »Holding Club« anvendte ikke er urimelig høj, vil den nye »P & I Club« kun have begrænset mulighed for at deltage i poolen. Den nye »P & I Club« kan dog frit indgå en aftale med rederiet, såfremt den anvender samme præmie som »Holding Club«.

(15) Nye skibe

a) Et rederi, som med hensyn til et eller flere skibe har indgået en bindende aftale med en ny »P & I Club« i henhold til 30. september-proceduren (jf. nr. 14 b)), kan derefter frit forsikre et nyt (eller nyerhvervet) skib og i denne forbindelse øjeblikkeligt drage fordel af den nye »P & I Club's« præmie, medmindre denne af ekspertudvalget anses for at være urimelig lav.

b) Medmindre et rederi, hvis skibe i forvejen er forsikret hos en »P & I Club«, har indgået en bindende aftale med en ny »P & I Club« i henhold til 30. september-proceduren med hensyn til et eller flere skibe, kan det pågældende rederis nye (eller nyerhvervede) skibe ikke forsikres af nogen »P & I Club« for den resterende del af det pågældende år til en præmie, der er lavere end den af »Holding Club« tilbudte, medmindre denne af ekspertudvalget anses for at være urimelig høj.

(16) Krav om betaling af frigørelsesbeløb

a) Såfremt en »P & I Club« afkræver et rederi, der ønsker at udtræde, et frigørelsesbeløb til dækning af rederiets andel i de endnu ikke afviklede erstatningskrav mod den pågældende »P & I Club« for de år, hvor rederiet var medlem, men for hvilke regnskaberne endnu ikke er afsluttet, kan rederiet vælge at betale frigørelsesbeløbet eller stille en bankgaranti for sin andel i de endnu ikke afviklede erstatningskrav.

b) Såfremt rederiet finder frigørelsesbeløbet urimeligt, kan det inden 20 arbejdsdage henvende sig til ekspertudvalget for at få fastslået om beløbet er i overensstemmelse med en sats eller en metode, der er fastsat af »Holding Club's« bestyrelse og anvendes på alle dens medlemmer under tilsvarende forhold, og hvis dette ikke er tilfældet, om beløbet er rimeligt.

c) Rederiets ret til at anmode ekspertudvalget om at fastslå, om beløbet er rimeligt, kan dog af »Holding Club« gøres betinget af, at rederiet deponerer frigørelsesbeløbet eller stiller en bankgaranti derfor. I det omfang ekspertudvalget træffer afgørelse til fordel for rederiet, vil det deponerede beløb eller bankgarantien blive henholdsvis udbetalt eller ophævet.

(17) De samlede anslåede minimumsomkostninger i forbindelse med tankskibe

Den minimalpræmie, der var omhandlet i den oprindeligt anmeldte aftale, er blevet ophævet. I stedet er det fastsat:

a) at der i forbindelse med alle præmier for forsikring af tankskibe skal tages rimeligt og tilstrækkeligt hensyn til følgende omkostninger:

   i) erstatningskrav inden for den pågældende »P & I Club's« maksimumsgrænse,

   ii) bidrag til erstatningskrav mod poolen,

   iii) omkostninger i forbindelse med genforsikring,

   iv) administrationsomkostninger,

b) at »P & I Clubs« årligt skal fremsætte forslag om en rimelig mindstereserve til dækning af erstatningskrav mod poolen.

(18) Ekspertudvalgets sammensætning og forretningsorden

I modsætning til tidligere omfatter udvalget nu også uafhængige medlemmer. Bortset fra to medlemmer fra liste A, en fra hver »P & I Club«, der er direkte involveret (dvs. »Holding Club« og den nye »P & I Club«), vil udvalget få et tredje medlem, der vælges fra liste B (personer, som ikke er involverede, men som er kvalificerede på grund af deres erfaringer og godkendt som uafhængige).

Liste A består af en eller flere personer fra hver »P & I Club«, der udpeger de pågældende blandt sine bestyrelsesmedlemmer, ansatte, deltagere eller ledende medarbejdere.

En person på liste A må ikke udpeges til ekspertudvalget af den »P & I Club«, der udpegede ham til denne liste, eller af en »P & I Club«, der genforsikrer førstnævnte »P & I Club« eller selv er genforsikret hos denne. De to medlemmer, der udvælges fra liste A, udpeger i fællesskab et tredje

medlem fra liste B, men hvis de ikke kan nå til enighed inden tre arbejdsdage, vil det pågældende medlem blive udpeget af ekspertudvalgets sekretær.

Udvalget, der skal fungere som voldgiftsinstans i henhold til de engelske voldgiftslove af 1950 og 1979, skal træffe skriftlige, begrundede afgørelser.

(19) »P & I Clubs« har i overensstemmelse med deres skrivelse af 27. september 1984 (jf. nr. 8) vedtaget en ændret IGA (IGA 1985), der trådte i kraft den 20. februar 1985.

(20) Efter offentliggørelsen af anmeldelsens hovedindhold i henhold til artikel 19, stk. 3, modtog Kommissionen bemærkninger fra den græske rederiforening og den græske komité for skibsfartssamarbejde, der hver især havde indgivet en formel klage i henhold til artikel 3 i forordning nr. 17 allerede den 1. december 1983.

Der blev rejst følgende generelle indsigelser mod, at der indrømmes fritagelse for IGA:

— generelt er de fire betingelser for anvendelse af artikel 85, stk. 3, ikke opfyldt,

— navnlig er den i IGA fastsatte skæringsdato, nemlig den 30. september, umulig at overholde. I stedet foreslås den 30. november, med den begrundelse at alle de nødvendige oplysninger ikke vil være indgået og behandlet før den 30. november,

— skæringsdatoen, den 30. september, kan ikke anvendes samtidig med, at bestemmelserne om præmiefastsættelse anvendes på nye skibe. Det foreslås derfor, enten at bestemmelserne om præmiefastsættelse ikke finder anvendelse på nye skibe, eller at skæringsdatoen fastsættes til den 30. november.

Kommissionen finder ikke disse indsigelser berettigede, hvilket den vil redegøre for i det følgende. Hovedårsagen til, at Kommissionen tilbageviser indsigelserne, er imidlertid, at den fremsatte kritik er af rent spekulativ art, og at klagerne ikke har fremlagt beviser til støtte for deres påstande.

Det er dog samtidig vigtigt at understrege, at Kommissionen, før den fremsendte meddelelsen af klagepunkter den 12. juli 1984 (jf. nr. 5), modtog ca. 15 skrivelser, hvorved forskellige rederier og rederiforeninger, der ligesom klagerne er medlemmer af »P & I Clubs«, gav udtryk for støtte til IGA.

Disse rederier, der udgør størstedelen af rederierne i EF, tog afstand fra det standpunkt, som den græske rederiforening og den græske komité for skibsfartssamarbejde havde indtaget.

De påpegede især, at den nuværende »P & I Clubs«-ordning er til gavn for rederierne, både på grund af den service, den indebærer, og fordi den yder den nødvendige dækning til »kostpris«, samt at eventuelle trusler mod denne ordnings stabilitet vil skade ikke blot rederiernes interesser, men alle, der skal have udført transport. En svækkelse af pool-arrangementerne ville få to skadelige følger; for det første ville »P & I Clubs« ikke længere være i stand til at dække de erstatningskrav, der fremsættes mod dem i tilfælde af alvorlige uheld, og for det andet ville betydelige krav om skadeserstatning fremsat af tredjemand måske ikke blive dækket, og det forhold, at denne sektor var ude af stand til at opfylde sine forpligtelser ville i så fald indebære, at omkostningerne derved kom til at påhvile samfundet som helhed.

II. RETLIG VURDERING

A. Artikel 85, stk. 1

(21) I EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, er det fastsat, at alle aftaler mellem virksomheder, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, er uforenelige med fællesmarkedet og er forbudt.

Artikel 85 finder anvendelse på såvel aftaler om tjenesteydelser som aftaler om varer.

(22) De »P & I Clubs«, der anmeldte IGA, er virksomheder i den i artikel 85, stk. 1, anvendte betydning.

Gensidige forsikringsaftaler indebærer ikke i sig selv nogen begrænsning af konkurrencen, men aftalen i det foreliggende tilfælde strækker sig videre, fordi den ved aftalen oprettede ordning har til følge at begrænse konkurrencen mellem »P & I Clubs«, idet den begrænser den enkelte »P & I Club's« ret til at forsikre både skibe, der i forvejen er forsikret hos en anden »P & I Club«, og nye eller nyerhvervede skibe. Som følge heraf er forsikringstagerens frihed med hensyn til valg af forsikringsgiver ligeledes begrænset.

(23) Denne begrænsning har betydelig indvirkning på de præmier, som »P & I Clubs« kan tilbyde, da det pågældende forsikringsmarked domineres af »P & I Clubs«, der tilsammen forsikrer næsten hele den søgående handelsflåde, der er indregistreret i EF's medlemsstater.

(24) Følgende bestemmelser falder efter Kommissionens opfattelse ind under artikel 85, stk. 1:

— bestemmelserne om præmiefastsættelse for allerede forsikrede skibe (jf. nr. 25),

— bestemmelserne om præmiefastsættelse for nye skibe (jf. nr. 26),

— bestemmelserne om betaling af frigørelsesbeløb (jf. nr. 27),

— bestemmelserne om de samlede anslåede omkostninger i forbindelse med tankskibe (jf. nr. 28).

(25) Bestemmelserne om præmiefastsættelse for allerede forsikrede skibe

En lang række forsikringsgivere, der ville have konkurreret fuldt ud med hinanden, navnlig med hensyn til fastsættelse af præmier, såfremt IGA ikke havde eksisteret, har ved aftalen oprettet en ordning, der begrænser en ny »P & I Club's« frihed til at forsikre et skib, der i forvejen er forsikret hos en »Holding Club«.

Denne begrænsning gør sig gældende på to områder:

— for det første kan et rederi kun skifte »P & I Club«, såfremt der mellem rederiet og den nye »P & I Club« er indgået en bindende aftale til den tilbudte præmie senest den 30. september i et givet år, og såfremt »Holding Club« underrettes om denne aftale inden tre dage, efter at den er indgået;

— såfremt der ikke indgås nogen bindende aftale, kan rederiet kun skifte »P & I Club«, hvis den nye »P & I Club« anvender den samme præmie som »Holding Club«, medmindre sidstnævnte præmie er urimelig høj (jf. nr. 48);

— for det andet forudsætter ovennævnte ordning, at den præmie, der tilbydes af den nye »P & I Club«, enten betragtes som rimelig af »Holding Club« eller i tilfælde af, at sidstnævnte rejser indsigelse mod den, anses for rimelig af ekspertudvalget.

Denne bestemmelse indebærer en begrænsning i forsikringsgiverens frihed til at indgå aftaler med nye kunder og dermed af forsikringstagerens frihed til at drage fordel af konkurrencen.

(26) Bestemmelserne om præmiefastsættelse for nye skibe

Til trods for de ændringer, der på Kommissionens foranledning blev foretaget i den oprindeligt anmeldte IGA, indeholder IGA 1985 stadig konkurrencebegrænsninger med hensyn til fastsættelsen af præmier for nye skibe.

Et rederi, der erhverver et ekstra skib til sin flåde i løbet af et nyt forsikringsår, kan således ikke frit vælge, hos hvilken forsikringsgiver det vil lade dette skib forsikre.

Ifølge de gældende regler skal forsikringstageren først henvende sig til den eller de »P & I Club(s)«, hvor hans flåde i forvejen er helt eller delvis forsikret.

Et rederi med et nyt eller nyerhvervet skib skal, for øjeblikkeligt at kunne drage fordel af en ny »P & I Club's« mere fordelagtige præmie, have indgået en bindende aftale med den nye »P & I Club« i henhold til 30. september-proceduren (jf. nr. 14 b)) med hensyn til et eller flere skibe, der i forvejen var forsikret. Hvis »Holding Club« fremsætter indsigelse mod den nye »P & I Club's« præmie, er det kun muligt for rederiet øjeblikkeligt at drage fordel af den, såfremt ekspertudvalget ikke anser den for urimelig lav.

I alle andre tilfælde kan det pågældende rederis nye eller nyerhvervede skibe ikke forsikres af nogen »P & I Club« for den resterende del af det pågældende år til en præmie, der er lavere end den af »Holding Club« tilbudte, medmindre denne af ekspertudvalget anses for at være urimelig høj. Denne bestemmelse begrænser et rederis muligheder for at lade sine nye eller nyerhvervede skibe forsikre hos en forsikringsgiver, der kan tilbyde en mere fordelagtig præmie end den af »Holding Club« anvendte.

(27) Bestemmelserne om betaling af frigørelsesbeløb

Bestemmelserne vedrørende frigørelsesbeløb, dvs. de beløb, som medlemmer, der opsiger forsikringsaftalen med en »P & I Club« for et eller flere skibe, pålægges til dækning af deres andel af erstatningskrav, som er fremsat mod den pågældende »P & I Club« under deres medlemskab, men som ikke er afviklet på tidspunktet for deres udtræden, indebærer ikke i sig selv nogen indlysende begrænsninger, men Kommissionen er dog af den opfattelse, at de kan anvendes til i højere grad at begrænse overførsel af forsikringsvirksomhed fra en »P & I Club« til en anden.

Disse bestemmelser kan endog anvendes til yderligere at begrænse et rederis muligheder for at benytte sig af mere fordelagtige præmier, der måtte blive tilbudt af en anden »P & I Club«. Størrelsen af det frigørelsesbeløb, en »Holding Club« afkræver rederier, der ønsker at udtræde, kunne rent faktisk afskrække rederierne fra at skifte til en anden »P & I Club«.

(28) Bestemmelserne om de samlede anslåede omkostninger i forbindelse med tankskibe

På Kommissionens foranledning vedtog »P & I Clubs« at ophæve den minimalpræmie, der var omhandlet i den oprindeligt anmeldte aftale. Den gældende aftale indeholder dog stadig bestemmelser, der er konkurrencebegrænsende i den i artikel 85, stk. 1, anvendte betydning.

Såfremt aftalen ikke havde eksisteret, ville de forskellige forsikringsgivere frit have kunnet fastsætte deres præmier for forsikring af tankskibe ud fra deres egen vurdering af den pågældende risiko.

Ifølge aftalens nuværende ordlyd skal de forskellige »P & I Clubs« i tilstrækkeligt omfang indregne følgende omkostningselementer i deres præmier:

i) erstatningskrav inden for den pågældende »P & I Club's« maksimumsgrænse,

ii) bidrag til erstatningskrav mod poolen,

iii) omkostninger i forbindelse med genforsikring,

iv) administrationsomkostninger.

Desuden skal »P & I Clubs« årligt foreslå en rimelig mindstereserve til dækning af erstatningskrav mod poolen.

Selv om forsikringsgiverne ikke længere er forpligtet til at anvende minimalpræmier, er deres frihed til selv at fastsætte præmietarifferne i forbindelse med forsikring af tankskibe dog begrænset.

(29) Den anmeldte aftale vil kunne påvirke handelen mellem medlemsstater mærkbart, fordi den berører hele fællesmarkedet samt tredjelande. Næste hele EF's handelsflåde forsikres af »P & I Clubs«, således at skibe fra en medlemsstat ofte forsikres af en »P & I Club« i en anden medlemsstat. Desuden er aftalen undertegnet af »P & I Clubs« fra forskellige medlemsstater.

B. Artikel 85, stk. 3

(30) I henhold til EØF-traktatens artikel 85, stk. 3, kan bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, erklæres uanvendelige på enhver aftale mellem virksomheder, som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at den sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelen herved, og uden at der:

a) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål,

b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.

(31) I den version, hvori IGA foreligger efter Kommissionens indgriben, opfylder den alle betingelserne i artikel 85, stk. 3.

Forbedring af produktionen eller fordelingen af varerne

(32) Formålet med IGA var at bevare den ordning vedrørende gensidig forsikring, som »P & I Clubs« havde indført. Fordelene ved denne ordning kan kort sammenfattes således:

— Lavere forsikringspræmier. Dette skyldes, at »P & I Clubs« ikke har til formål at indtjene et overskud, og at de enkelte medlemmer kun bidrager til de erstatningskrav, der fremsættes mod medlemmerne, og til omkostningerne ved genforsikring og administration.

— Bedre ordning for behandling af erstatningskrav samt hurtigere bistand til rederierne. Dette skyldes, at forsikringstager og forsikringsgiver principielt har fælles interesser, som ikke kolliderer.

— Fleksibel dækning. Da »P & I Clubs'« ledelse har diskretionære beføjelser, vil et erstatningskrav, som ikke udtrykkeligt er omfattet af policen, kunne dækkes. Dette er noget ganske specielt for gensidig forsikring, hvor medlemmerne af en given »P & I Club« har tilstrækkelig tillid til den bedømmelse, ledelsen foretager, til at acceptere dens beslutninger om dækning uden for de rammer, der er fastsat i policen.

— Ubegrænset dækning. Da »P & I Clubs« optræder som en pool og kollektivt genforsikrer de risici, der overstiger deres maksimumsgrænser, kan de tilbyde rederierne ubegrænset dækning for alle former for risici, dog ikke olieforurening.

— Hurtig afvikling af erstatningskrav. Dette kan også være til fordel for personer med berettigede erstatningskrav over for rederierne, såsom deres ansatte eller stevedorer, der kommer til skade under arbejdet, samt andre, der lider personlig skade.

(33) IGA's bestemmelser tager sigte på at opfylde følgende fire målsætninger, der er af væsentlig betydning for, at »P & I Clubs'« ordning vedrørende gensidig forsikring kan fungere:

— kontinuerligt medlemskab,

— bevarelse af gensidighedsprincippet,

— præmiestabilitet,

— fortsættelse af poolarrangementerne.

(34) Kontinuerligt medlemskab er af følgende to årsager af stor betydning:

— de enkelte »P & I Clubs'« aktuarer kunne ikke opnå den erfaring, der er nødvendig for at foretage en korrekt beregning af medlemmernes præmier, hvis medlemmerne konstant kunne skifte »P & I Club«,

— hvis medlemskabet kunne ændre sig konstant, ville det være meget vanskeligt på en rimelig måde at afvikle erstatningsansvar, som strækker sig over en længere periode.

(35) Bevarelse af gensidighedsprincippet

Bestemmelserne om præmiefastsættelse tager sigte på at undgå, at der fastsættes diskriminatoriske præmier. En sådan situation kunne opstå, hvis den præmie, en ny »P & I Club« tilbyder et rederi, der i forvejen er forsikret hos en »Holding Club«, ikke fuldt ud er baseret på en aktuarmæssig beregning af risikoen, men har til formål at få det pågældende rederi til at skifte »P & I Club«. En sådan præmie kunne medføre forskelsbehandling over for den nye »P & I Club's« øvrige medlemmer.

IGA indeholder en bestemmelse, der skal udelukke muligheden af en sådan diskriminatorisk præmiefastsættelse (jf. nr. 14.a)). I henhold til denne bestemmelse kan et rederi skifte »P & I Club«, såfremt den nye »P & I Club's« præmie ikke betragtes som urimelig lav af et ekspertudvalg.

(36) Præmiestabilitet

For at rederierne kan beregne deres egentlige forsikringsomkostninger, er det væsentligt, at præmierne er stabile. En ordning, hvorved en generel nedsættelse af de tilbudte præmier på grundlag af alt for optimistiske skøn over de samlede forsikringsomkostninger skulle korrigeres ved opkrævning af høje ekstrabeløb, ville være i strid med de anerkendte forsikringsprincipper og dermed frembyde ulemper for rederierne.

(37) Fortsættelse af poolarrangementerne

Fastsættelse af diskriminatoriske præmiesatser ville ødelægge den tillid, som gør sig gældende mellem »P & I Clubs«, og som er en vigtig faktor for gennemførelsen af poolarrangementerne. Det er vanskeligt at forestille sig, hvorledes poolarrangementerne fortsat skulle kunne anvendes, hvis ikke »P & I Clubs« havde stor tillid til hinanden.

(38) Der gør sig særlige forhold gældende med hensyn til de samlede anslåede omkostninger i forbindelse med tankskibe. IGA 1985 indeholder bestemmelser, der begrænser konkurrencen på dette område (jf. nr. 28).

I denne forbindelse er det dog vigtigt at tage hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for transport af olie og gas med tankskib. Denne transport udgør ca. 50 % af den tonnage, der er forsikret hos »P & I Clubs«. I forbindelse med forsikring af skibe, der transporterer tørlast, fremsættes der erstatningskrav med nogenlunde regelmæssige mellemrum, men dette er ikke tilfældet i forbindelse med tankskibe og navnlig tankskibe, der transporterer råolie eller svær olie. Der fremsættes sjældent erstatningskrav vedrørende tankskibe, men når det sker, medfører de et betragteligt erstatningsansvar.

For at undgå, at der fastsættes præmier, som systematisk er lavere end det, der er tilstrækkeligt for at dække omkostningerne ved en alvorlig ulykke af denne art, har »P & I Clubs« besluttet i Fællesskab at udnytte den erfaring, som deres forsikringseksperter har opnået på dette særlige område. Medens aftalen i den oprindeligt anmeldte version indeholdt bestemmelser om en minimalpræmie i forbindelse med tankskibe, er det i IGA 1985 fastsat, at »P & I Clubs« frit kan fastsætte præmierne for forsikring af tankskibe, forudsat at der ved præmiefastsættelsen tages rimeligt og tilstrækkeligt hensyn til bestemte omkostningselementer. I betragtning af, at præmieniveauet skal være tilstrækkeligt til dækning af det erstatningsansvar, som alvorlige ulykker medfører, og at den enkelte »P & I Club« nu skal have tillid til de øvriges præmieniveau, for at poolarrangementerne kan fungere, er det Kommissionens opfattelse, at bestemmelsen om tankskibe bidrager til at forbedre tjenesteydelserne vedrørende forsikring inden for denne sektor.

(39) Ved en undersøgelse af de argumenter, som »P & I Clubs« har fremført, er Kommissionen nået frem til den konklusion, at fordelene ved den anmeldte aftale opvejer de ulemper, der består i, at et rederi ikke er helt frit stillet med hensyn til at skifte »P & I Club«, og at præmiefastsættelse i forbindelse med forsikring af tankskibe er undergivet ovennævnte begrænsninger.

På denne baggrund kan indgåelsen og anvendelsen af IGA anses for at forbedre produktionen og fordelingen af tjenesteydelser vedrørende forsikringsvirksomhed.

Fordel for forbrugerne

(40) Ovennævnte fordele for produktionen og distributionen af tjenesteydelser vedrørende forsikringsvirksomhed kommer umiddelbart rederierne til gode. Det er indlysende, at disse ved hjælp af IGA kan opnå alle de fordele, der er forbundet med ordningen vedrørende gensidig forsikring (jf. nr. 32).

(41) I forbindelse med gensidig forsikring mener Kommissionen dog ikke, at det er tilstrækkeligt at hævde, at den anmeldte aftale er til fordel for forbrugerne, blot fordi de forsikrede rederier selv er forbrugere af de pågældende tjenesteydelser.

Det skal derfor bevises, at andre end forsikringstagerne selv, nemlig deres kunder, der skal have

transporten udført, samt de endelige forbrugere, også drager fordel af den pågældende aftale.

(42) Hvad forsikringstagernes kunder angår, må der tages hensyn til den konkurrencemæssige situation inden for skibsfarten. Man sondrer her mellem linjefart på den ene side og trampfart, der indebærer et betydeligt fragtmarked, på den anden side.

(43) Den konkurrencemæssige situation på markedet for trampfart giver grund til at formode, at eventuelle omkostningsbesparelser som følge af billigere forsikring, vil resultere i lavere fragtrater, hvilket vil få indvirkning på de priser, den endelige forbruger skal betale for de pågældende produkter.

(44) Det samme gør sig gældende inden for linjefart, hvor en række fragtrater fastsættes af linjekonferencer. Man må dog i denne forbindelse huske på, at konferencerne, til trods for den ensartede fastsættelse af fragtrater, er udsat for betydelig konkurrence fra forskellig side, som f.eks. udenforstående linjerederier. Det kan derfor betragtes som usandsynligt, at konferencerne vil kunne fastsætte højere rater, end det er nødvendigt for at dække omkostningerne. Under sådanne omstændigheder vil omkostningsbesparelser, f.eks. i forbindelse med gensidig forsikring, komme forbrugerne til gode.

(45) Kommissionen kan derfor tilslutte sig det af »P & I Clubs« fremførte argument, at omkostningsbesparelser, som rederier inden for såvel linje- som trampfart opnår som følge af IGA, kan forventes at komme forbrugerne til gode. Dette skyldes, at konkurrencen mellem de forskellige rederier er så hård, at de fleste, om ikke samtlige omkostningsbesparelser, de opnår gennem IGA, nødvendigvis må komme forbrugerne til gode.

(46) Der kan drages de samme positive konklusioner med hensyn til den ordning, hvorefter passagerer og rederiernes øvrige kunder, der har lidt skade inden for »P & I«-ordningen, kan få udbetalt erstatning. Der hersker derfor ingen tvivl om, at den hurtigere afvikling af erstatningskrav, som den gensidige forsikringsordning inden for IGA muliggør, er en fordel for forbrugerne. Dette gælder også den ubegrænsede og den fleksible dækning, som IGA indebærer (jf. nr. 32).

(47) Nødvendige begrænsninger

De begrænsninger, der fortsat findes i IGA-1985, synes at være nødvendige for at nå de af »P & I Clubs« fastsatte mål.

Der er i første række tale om bestemmelsen om præmiefastsættelse for allerede forsikrede skibe. Denne begrænsning tager klart sigte på at hindre overførsel af virksomhed mellem »P & I Clubs« som følge af diskriminatorisk præmiefastsættelse.

I forbindelse med en ordning vedrørende gensidig forsikring er det nødvendigt at hindre, at der anvendes diskriminatoriske præmier. Uden bestemmelsen om præmiefastsættelse ville den gensidige tillid, der er nødvendig for at ordningen kan fungere, ikke være til stede.

(48) Hovedforskellen mellem den ordning for præmiefastsættelse, som var omhandlet i den IGA, der blev anmeldt i 1981, og den nuværende version (IGA 1985) består i, at en ny »P & I Club« har mulighed for at forsikre et rederi, når blot dens præmie er rimelig.

I henhold til IGA 1981 var en ny »P & I Club« forpligtet til ikke at tilbyde en præmie, der var lavere end den af »Holding Club« anvendte, medmindre »Holding Club's« præmie lå over det normale, dvs. at den var urimelig høj. I henhold til IGA 1985 kan et rederi derimod i princippet frit skifte »P & I Club«, såfremt den præmie, der tilbydes af den nye »P & I Club« ikke anses for urimelig lav. Denne mulighed er dog betinget af, at der mellem den nye »P & I Club« og rederiet er indgået en bindende aftale før den 30. september med virkning fra begyndelsen af det følgende forsikringsår.

Det kræves endvidere, at »Holding Club« underrettes om denne bindende aftale senest tre dage, efter at den er indgået. I modsat fald anvendes de i IGA 1981 fastsatte bestemmelser om, at den nye »P & I Club« kun får begrænset mulighed for at deltage i poolen.

Skæringsdatoen, den 30. september, er af væsentlig betydning for, at ordningen kan fungere, fordi forsikringsgiverne må kunne udarbejde et tilstrækkeligt nøjagtigt, kvantitativt og kvalitativt, skøn over deres medlemskab i det kommende forsikringsår. Sådanne hensyn er i virkeligheden nødvendige, for at der kan foretages en korrekt beregning af et rederis nye præmie, idet der ved en sådan beregning skal skabes et rimeligt forhold mellem samtlige medlemsbidrag.

Skæringsdatoen, den 30. september, falder desuden sammen med det tidspunkt, hvor der tidligst kan foreligge statistikker over medlemmernes individuelle og samlede risici. På grundlag af sådanne statistikker kan »Holding Club« og den nye »P & I Club« udarbejde foreløbige skøn i de tilfælde, hvor et rederi overvejer at skifte »P & I Club«. Disse skøn tilpasses, efterhånden som det bliver nødvendigt (jf. nr. 14 c)).

Efter Kommissionens opfattelse er klagernes kritik mod 30. september-proceduren ikke understøttet af beviser. For det første er det forkert at stille denne procedure op som modsætning til den »gamle« IGA, som om sidstnævnte var ophævet. Et medlem, der ønsker at skifte »P & I Club«, kan vælge enten at indgå en bindende aftale inden den 30. september efter den nye procedure eller at vente til det normale tidspunkt for fornyelse af forsikringer, hvor de »gamle« procedurer stadig finder anvendelse.

Kommissionen kan derfor ikke godtage klagernes påstand om, at den nye ordning endog er værre end den »gamle« IGA.

For det andet har 30. september-proceduren den store fordel, at den giver et medlem mulighed for at sammenholde »Holding Club's« præmie med den præmie, der anvendes af en anden »P & I Club«, også selv om han beslutter sig til ikke at skifte »P & I Club«. Dette skyldes, at »Holding Club« er forpligtet til at udlevere sine opgørelser vedrørende rederierne til den nye »P & I Club«, såfremt sidstnævnte fremsætter anmodning derom. Klagerne gjorde indsigelse mod, at denne mulighed ikke forelå i henhold til den gamle IGA. Den nye ordning må derfor betragtes som en forbedring, for så vidt som den tager hensyn til denne indsigelse.

Klagernes vigtigste påstand er, at skæringsdatoen, den 30. september, er umulig at overholde. De fremfører, at fristen bør forlænges, således at det bliver muligt at tilvejebringe samtlige oplysninger, der er nødvendige for den »traditionelle« form for fornyelse.

Kommissionen deler ikke denne opfattelse. Under de drøftelser, Kommissionens tjenestegrene førte med »P & I Clubs« med henblik på at få dem til at ændre IGA 1981, blev man enige om at undersøge, hvorledes det, uden at ordningens hovedstruktur blev ødelagt, kunne undgås, at IGA medførte, at et rederi under alle omstændigheder ville være bundet til »Holding Club's« præmie i et helt år. Kommissionen var enig med »P & I Clubs« i, at det, såfremt man tillod rederierne at skifte »P & I Club«, når de ønskede det, ville ødelægge ordningen som helhed, navnlig hvad angår kravet om kontinuerligt medlemskab (jf. nr. 34).

Skæringsdatoen blev oprindelig fastsat til den 20. august. Efter at der var indgivet klager og til trods for, at de øvrige rederier, der er medlemmer af »P & I Clubs«, gav udtryk for betænkeligheder, blev det dog vedtaget at udsætte skæringsdatoen til den 30. september. Det blev afslået at forlænge fristen yderligere, fordi dette ville have medført, at præmierne for alle (eller næsten alle) flåder kunne fornys uden hensyn til »Holding Club's« præmie. Dette ville have gjort det formålsløst at anvende en særlig procedure, således som »P & I Clubs« havde vedtaget. Det ville være umuligt at anvende to procedurer, og »P & I Clubs'« ønske om at fastholde et stabilt medlemskab ved at forhindre, at rederierne kunne skifte »P & I Club« på et hvilket som helst tidspunkt til urimeligt lave præmier, ville ikke blive taget i betragtning. Det, der var tænkt som en »sikkerhedsventil«, ville i realiteten være blevet til normal praksis, og ordningen ville være blevet ustabil.

(49) Datoen den 30. september samt »Holding Club's« forpligtelse til at meddele den foreslåede nye »P & I Club« oplysninger om den præmie, der anvendes over for et rederi, som ønsker at skifte »P & I Club«, tilgodeser også rederiernes interesser, idet disse må kunne afgøre så tidligt som muligt og på grundlag af et fuldt kendskab til de præmier, der vil blive opkrævet for det kommende forsikringsår, om de fortsat vil være forsikret hos »Holding Club«.

Kommissionen finder derfor, at den indførte ordning kan betragtes som et acceptabelt kompromis mellem »P & I Clubs'« berettigede interesser i at opretholde et stabilt medlemskab og rederiernes interesser, idet disse nu kan drage fordel af konkurrencen mellem de forskellige »P & I Clubs« med hensyn til de tilbudte præmier og tjenesteydelser.

(50) 30. september-proceduren, er derfor et nøgleelement i IGA 1985 og nødvendig for, at IGA kan fungere. Det må dog kræves, at »P & I Clubs« i denne forbindelse nøje overholder de fastsatte betingelser.

(51) Den anden begrænsning, der er tale om, er bestemmelsen om præmiefastsættelse for nye skibe. Denne bestemmelse er resultatet af intense drøftelser mellem Kommissionen og »P & I Clubs«. Efter Kommissionens opfattelse indebærer bestemmelsen et acceptabelt kompromis mellem »P & I Clubs'« interesser og de enkelte rederiers interesser, dette gælder bl.a. de rederier, der indgav en klage. »P & I Clubs« søger at forsikre flåder i stedet for enkelte skibe, og de mener, at et rederi, der har erhvervet et nyt skib, skal være forpligtet til at lade det forsikre hos »Holding Club«, fordi en korrekt vurdering af risikoen forudsætter kendskab til resultaterne med hensyn til alle rederiets skibe.

De rederier, der indgav en formel klage over IGA, mener dog, at rederier frit bør kunne vælge en anden »P & I Club« i forbindelse med forsikring af et nyt skib. Til støtte for det argument, at »new ships«-reglen ikke er nødvendig, henviser de til »split fleets«, dvs. tilfælde, hvor rederiers skibe forsikres hos forskellige »P & I Clubs«.

Selv om det i »new ships«-reglen er fastsat, at rederier, der køber nye skibe, omgående skal henvende sig til deres »Holding Club«, tillader den dog et rederi, der i forvejen har besluttet at lade et eller flere skibe forsikre hos en ny »P & I Club«, at føre denne beslutning ud i livet og øjeblikkeligt drage fordel af den nye »P & I Club's« præmie. Denne mulighed kan betragtes som den konkrete anvendelse af teorien om »split fleets«.

Klagernes vigtigste kritik med hensyn til »new ships«-reglen er en videreførelse af deres hovedargument, nemlig at fristen for fornyelse bør være længere end den i 30. september-proceduren fastsatte. Kommissionen har erklæret sig enig i de af »P & I Clubs« fremførte argumenter for, at bestemmelserne om præmiefastsættelse anvendes på nye skibe, og disse bestemmelser lempes i henhold til IGA 1985 i de tilfælde, hvor der inden 30. september er indgået bindende aftale om fornyelse for en hvilken som helst del af den bestående flåde. Kommissionen er enig med »P & I Clubs« i, at det, såfremt en ny »P & I Club« frit kunne forsikre et enkelt nyt skib i alle tilfælde, hvor dens tilbudte præmie er »rimelig«, kunne medføre mere akutte farer, hvor der er tale om et nyt skib, end hvor der er tale om fornyelse for allerede forsikrede skibe. Det ville være forholdsvis sikkert og nemt for den nye »P & I Club« at tilbyde en lav præmie for et enkelt skib, men ikke for en hel flåde. Såfremt en ny »P & I Club« tilbød en lav præmie for forsikring af et enkelt nyt skib, ville det betyde, at »Holding Club« ville blive presset til at tilbyde den samme eller en lavere præmie og dermed til at nedsætte sine præmier for den øvrige del af den bestående flåde til et niveau, der ligger undet det, »Holding Club« ud fra en aktuarmæssig beregning havde anset for rimeligt.

(52) »New-ships«-reglen, der således tilgodeser »P & I Clubs'« og en række rederiers divergerende interesser, er af væsentlig betydning for, at IGA kan fungere, hvilket er omtalt i forbindelse med allerede forsikrede skibe (jf. nr. 49). »Nye« skibe kan ikke behandles isoleret fra et rederis øvrige skibe. Det er urealistisk at overveje at forsikre enkelte skibe i stedet for at vurdere risikoen for et skib på grundlag af resultaterne med hensyn til alle rederiets skibe eller i hvert fald en del af dem (i tilfælde af »split fleets«). Det må derfor anses for nødvendigt at anvende den 30. september som skæringsdato i forbindelse med »nye skibe«.

(53) Der kan drages den samme konklusion med hensyn til den potentielle begrænsning i bestemmelserne om frigørelsesbeløb, der finder anvendelse, når et rederi udtræder af en »P & I Club«. Bestemmelserne om frigørelsesbeløb er nødvendige for at forhindre, at et rederi, der skylder sin første »P & I Club« penge til dækning af de erstatningskrav, der blev fremsat under dets medlemskab, men som ikke er afviklet på tidspunktet for dets udtræden, omgår sit erstatningsansvar.

Det er vigtigt at bemærke, at et tidligere medlem, når det sidste forsikringsår i hans medlemsperiode er afsluttet (normalt tre år efter det pågældende års udgang), ikke længere har noget erstatningsansvar, selv om op til 50 % af værdien af erstatningskrav for det pågældende år og en del af kravene for de foregående år sandsynligvis ikke er afviklet på dette tidspunkt.

Bestemmelserne om frigørelsesbeløb kan i princippet betragtes som et middel til at undgå forskelsbehandling mellem medlemmerne af samme »P & I Club«.

De ændringer, der blev foretaget på Kommissionens foranledning, og som medførte, at rederierne fik mulighed for at stille en bankgaranti eller at anmode ekspertudvalget om at fastslå, om beløbet var rimeligt, betyder, at krav om frigørelsesbeløb sandsynligvis ikke vil blive anvendt til at begrænse rederiernes muligheder for at skifte »P & I Club«. Dette er især tilfældet nu, hvor bestemmelserne om ekspertudvalgets sammensætning og forretningsorden er blevet ændret på en for Kommissionen acceptabel måde.

(54) Endelig må bestemmelserne om de samlede anslåede omkostninger i forbindelse med tanskibe anses for nødvendige for, at en ordning vedrørende gensidig forsikring kan fungere, navnlig i betragtning af de meget store beløb, som erstatningskravene indebærer (jf. nr. 38).

(55) Udelukkelse af konkurrencen

IGA giver ikke de pågældende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende tjenesteydelser vedrørende forsikring. De enkelte »P & I Clubs« kan nu selv fastsætte de præmier, de ønsker at anvende over for deres medlemmer. Endvidere kan det forventes at konkurrencen med hensyn til de tjenesteydelser, som de forskellige »P & I Clubs« tilbyder deres medlemmer, vil blive forøget på grund af de nye muligheder for at skifte »P & I Club«, som de ændrede IGA-bestemmelser medfører.

(56) Af ovennævnte årsager mener Kommissionen, at de ændringer, som »P & I Clubs« har indvilliget i at foretage under næsten tre års drøftelser, medfører, at betingelserne i artikel 85, stk. 3, er opfyldt.

Desuden er Kommissionen af den opfattelse, at der under disse drøftelser er taget rimeligt hensyn til klagernes synspunkter. Der har nemlig været

holdt en række møder med klagerne, der således har haft lejlighed til at give Kommissionens tjenestegrene en udførlig redegørelse for deres betænkeligheder. IGA 1985 er et resultat af intense drøftelser mellem Kommissionen, »P & I Clubs« og klagerne.

Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at IGA 1985 må betragtes som et rimeligt kompromis mellem de forskellige interesser. Det er overvejende sandsynligt, at et forbud mod IGA ville skade selve den ordning vedrørende gensidig forsikring, som »P & I Clubs« har anvendt i mere end et århundrede. Desuden er Kommissionen blevet gjort opmærksom på, at et forbud mod IGA kunne bevirke, at en stor del af »P & I Clubs'« medlemmer, i hvert fald de medlemmer, der ikke er etableret i EF, beslutter at forlade de pågældende »P & I Clubs« og oprette nye »P & I Clubs« uden for EF.

På denne baggrund og ud fra den betragtning, at det ville skade ikke blot rederiernes men også forbrugernes og tredjemands interesser (navnlig i forbindelse med olieforurening), såfremt pool-arrangementerne blev undermineret eller bragt i fare, finder Kommissionen, at IGA kan fritages, men at den skal være undergivet streng kontrol.

C. **Artikel 6 og 8 i forordning nr. 17**

(57) Som følge af de nuværende markedsforhold samt de manglende erfaringer med hensyn til 30. september-proceduren vil det være rimeligt at begrænse fritagelsen til ti år fra tidspunktet for den seneste anmeldelse (20. februar 1985).

(58) For at Kommissionen kan kontrollere, om de betingelser, der har gjort det berettiget, at der indrømmes fritagelse, fortsat er opfyldt i hele fritagelsesperioden, bør det fastsættes, at parterne årligt skal underrette Kommissionen om eventuelle ændringer i den anmeldte aftale eller om nye aftaler, som de måtte have indgået. Dette påbud berører dog ikke forpligtelsen til at anmelde ændringer i den fritagne aftales indhold eller deltagerforhold i henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 17, såfremt parterne ønsker, at aftalen fortsat skal være fritaget. For at Kommissionen kan kontrollere anvendelsen af 30. september-proceduren, bør det desuden fastsættes, at parterne årligt skal forelægge Kommissionen en beretning, som skal indeholde følgende statistiske oplysninger:

— det antal tilfælde, hvor rederier officielt har anmodet en ny »P & I Club« om at anvende den nye procedure (individuelle oplysninger for hver »P & I Club«), og det antal tilfælde, hvor uenighed om præmiefastsættelse er blevet forelagt ekspertudvalget, samt resultaterne af udvalgets afgørelser,

— det antal tilfælde, hvor der er skiftet »P & I Club« i henhold til ovennævnte procedure —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

I medfør af EØF-traktatens artikel 85, stk. 3, erklæres artikel 85, stk. 1, herved uanvendelig på International Group Agreement i den form, hvori den senest blev anmeldt den 20. februar 1985. Denne fritagelse gælder indtil den 20. februar 1995.

Artikel 2

De virksomheder, som denne beslutning er rettet til, underretter årligt Kommissionen om eventuelle ændringer i og/eller tilføjelser til den anmeldte aftale og om nye aftaler, de måtte have indgået indbyrdes eller med en anden »P & I Club«. Virksomhederne sender ligeledes Kommissionen en årlig beretning, som skal indeholde statistiske oplysninger, der kan gøre det muligt for Kommissionen at kontrollere, hvorledes »30. september-proceduren« fungerer.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til de i bilaget anførte virksomheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. december 1985.

På Kommissionens vegne

Peter SUTHERLAND

Medlem af Kommissionen

BILAG — ANHANG — ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ANNEX — ANNEXE — ALLEGATO — BIJLAGE

The Britannia Steamship Insurance Association Limited.

Southwark Towers,
32 London Bridge Street,
London SE1.

The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited.

17 Crosswall,
London EC3.

The Newcastle Protection and Indemnity Association.

Centro House,
3 Cloth Market,
Newcastle-upon-Tyne.

The North of England Protecting and Indemnity Association Limited.

Douglas House,
4 Neville Street,
Newcastle-upon-Tyne.

The Standard Steamship Owners' Protection and Indemnity Association Limited.

International House,
World Trade Centre,
1 St Katharine's Way,
London E1 9UN.

The Standard Steamship Owners' Protection and Indemnity Association (Bermuda) Limited.

Burnaby Building,
Burnaby Street,
Hamilton,
Bermuda.

The Steamship Mutual Underwriting Association Limited

Aquatical House,
201/211 Bishopsgate,
London EC2.

Sveriges Angfartys Assurans Forening.

Barlastgatan 2,
S-400 40 Göteborg,
Sweden.

The Shipowners' Mutual Protection and Indemnity Association (Luxembourg).

33 Boulevard Prince Henri,
Luxembourg.

The Steamship Mutual Underwriting Association (Bermuda) Limited.

Clarendon House,
Church Street West,
Hamilton,
Bermuda.

The Sunderland Steamship Protecting and Indemnity Association.

Tavistock House,
Borough Road,
Sunderland.

The United Kingdom Mutual Steamship Assurance Association (Bermuda) Limited.

Mercury House,
Front Street,
Hamilton,
Bermuda.

The West of England Shipowners' Mutual Protection and Indemnity Association (Luxembourg).

33 Boulevard Prince Henri,
Luxembourg.

Assuranceforeningen Gard (Gjensidig).

4801 Arendal,
Norway.

Assuranceforeningen Skuld (Gjensidig).

Stortingst. 18,
Oslo 1,
Norway.

The Japan Shipowners' Mutual Protection and Indemnity Association.

Yanagiya Building,
2-1-10 Nihonbashi,
Chuoh-Ku,
Tokyo, Japan.

The Liverpool and London Steamship Protection and Indemnity Association Limited.

Equity & Law House,
47 Castle Street,
Liverpool.